

Kutseliste kalurite küsitlus

LÕPPRAPORT

Teostatud INTERREG IIIA projekti **Vakka-Soome ja Väinamere jätkusuutliku kalanduse arengukavad**

FIMOS 111771

raames

Lisa 2

Koostanud: Eesti Mereakadeemia (juhtpartner)
MTÜ Saaremaa Kodukant
ja MTÜ Saarte Kogu

Tallinn
november 2007

SISUKORD

Jrk.	Nimetus	Lk.
	Sissejuhatus	2
1.	Küsimustik	3
2.	Küsitluse tulemused	8
	A. Üldküsimused	8
	B. Kutsetegevust puudutavad küsimused	8

1. Sissejuhatus

2006.a. käivitus Eesti-Soome ühine INTERREG IIIA projekt : „VAKKA-SOOME JA VÄINAMERE JÄTKUSUUTLIKU KALANDUSE ARENGUKAVAD”, mille täitmise kuludest Eestis 70 % rahastab EL, 10 % EV Siseministeerium ja 15 % Eesti Mereakadeemia. Projekti peapartneriks on Turu Ülikool, peapartneriks Eestis on Eesti Mereakadeemia ja Eesti poolelt osalevad projektis veel MTÜ Saarte Kogu ja MTÜ Saaremaa Kodukant. Projekti põhiülesandeks on töötada välja võimalikud stsenaariumid rannakalanduse säilimiseks ja rannakülade jätkusuutlikuks arenguks. Nii Eestis kui ka Soomes ei ole praegu ja ilmselt ei saa olema ka tulevikus rannakülades ära elada ainult kalapüügist, vaja on leida teisi kõrvalteenimise võimalusi.

Antud küsimustik ongi koostatud ülalmainitud eesmärkidest lähtudes ja oleme Teile tänulikud, kui leiate aega küsimustele vastamiseks.

Küsitlus viidi läbi 2006. aasta septembrist novembrini. Kokku saadeti laiali 180 küsitluslehte. Enne laiali saatmist sai konsulteeritud kolme maakonna rannakalandusega tegelevate isikutega, kellelt sai kalurite kontakte küsitud. Samuti said küsimustiku mõned kalandusega tegelevad ettevõtted.

Küsitluse analüüsimisel kasutasime ka varasemate Põlumajandusministeeriumi tellitud uuringute „Tööhõive Eesti kalandussektoris” (K. Kangur, 2006), “Rannapüügi osakaal püügikoormuses” (Helses AS, 2006) ja „Kalandusega seotud sadamate olukord ja investeeringuajadus” (United Partners, 2006) tulemusi. Need uuringud hõlmasid Eestit tervikuna.

1. Küsimustik

Rannakaluri küsitlusleht

2006.a. käivitus Eesti-Soome ühine INTERREG IIIA projekt : „VAKKA-SOOME JA VÄINAMERE JÄTKUSUUTLIKU KALANDUSE ARENGUKAVAD”, mille täitmise kuludest Eestis 70 % rahastab EL, 10 % EV Siseministeerium ja 15 % Eesti Mereakadeemia. Projekti peapartneriks on Turu Ülikool, peapartneriks Eestis on Eesti Mereakadeemia ja Eesti poolelt osalevad projektis veel MTÜ Saarte Kogu ja MTÜ Saaremaa Kodukant. Projekti põhiülesandeks on töötada välja võimalikud stsenaariumid rannakalanduse säilimiseks ja rannakülade jätkusuutlikuks arenguks. Nii Eestis kui ka Soomes ei ole praegu ja ilmselt ei saa olema ka tulevikus rannakülades ära elada ainult kalapüügist, vaja on leida teisi kõrvalteenimise võimalusi.

Antud küsimustik ongi koostatud ülalmainitud eesmärkidest lähtudes ja oleme Teile tänulikud, kui leiate aega küsimustele vastamiseks.

Vastamise tulemuste kasutamine on anonüümne – vastuseid ei seota Teie isikuga. Palume Teil vastata kõikidele küsimustele, et saada usaldusväärne ülevaade uuritavast valdkonnast.

Sulgudes ja kaldkirjas on lisatud selgitused vastamiseks, näiteks: (*palun vastata igas reas*).

Kui **täidate küsimustiku paberil**, siis märkige vastused ristikesega vastavasse kasti ☐ või kirjutage selleks ettenähtud lahtrisse
(palun kirjutage)

Kui aga **täidate küsimustiku arvutis**, siis salvestage kõigepealt 'fail' oma arvutisse. Vastuste sisestamisel asendage kast ☐ märgiga **X** või kirjutage vastus punktiiri
..... asemele.

A. Üldandmed

1. Eesnimi ja perekonnanimi
2. Elukoht
3. Telefon, e-post, faks
4. Sadam, kust teostad püüki
5. Haridus
- 6 Kas omate kutselise kaluri tunnistust, millist
7. Kalapüügiialane haridus (kogemus) - kool, kursus, selle lõpetamise aasta, diplom, praktik) (*palun kriipsutage alla*)

8. Millist paadijuhtimise õigust omate

11. Kaluristaaž kutselise kalurina (mis aastast? mitu aastat?)

B. Kutsetegevust puudutavad küsimused

1. Mis on Teie (ettevõtte) ettevõtlusvorm: AS , OÜ, Kalurite ühistu , FIE (*kriipsutage alla*)

2. Mis on Teie kui FIE / Teie ettevõtte tegevusalad? Mis on põhitegevusala?(*vastavalt registreerimistunnistusele*)

3. Kui suure osa Teie rahalisest käibest aastas moodustab kalapüügist saadav tulu?

- ☐ alla 10%
- ☐ 10-30%
- ☐ 30-50%
- ☐ 50-75%
- ☐ 75-90%
- ☐ üle 90%
- ☐ Ei soovi vastata

4. Milline on Teie teised peamised sissetulekuallikad kalapüügi kõrval (*nimetage palun kuni 3 sissetulekuallikat ja nende osatähtsus*)

.....

5. Kas Te tegutsete üksi (sh. ka ainult oma pere jõududega) või kasutate palgatöötajaid (sh kasutate hooajalist lisatööjõudu väljastpoolt oma perekonda)? ja kui, siis kui mitu inimkuud 2005.a.?

6. Kui mitu töökorras kalapaati / kalalaeva Teie firma (FIE) kasutuses praegu on ja kas olete alus(t)e omanik?

.....

7. Kuhu Te realiseerite oma püütud kala / kalatoodangu?

- ☐ kindlale (stabiilsele) esmakokkuostjale
- ☐ mitmele (vahelduvatele) esmakokkuostjatele
- ☐ kalatöötlemise ettevõttele
- ☐ realiseerin turul
- ☐ töötlen ise ja realiseerin turul
- ☐ töötlen ise ja realiseerin kaubandusettevõtetele

- ☐ muul viisil (*palun kirjeldage*)

8. Kas Teil on probleeme püütud kala realiseerimisega, kui siis milliseid:

9. Kas kuulute mingisugusesse kalandusega või ettevõtlusega seotud liitu või organisatsiooni (kui, siis nimetage palun):

10. Kas olete viimase 3 aasta jooksul taotlenud mingisuguseid toetusi (*kui jah, siis milliseid, taotluse edukus*)

11. Mis on Teie arvates olnud peamiseks põhjuseks rannapüügi praegusele madalseisule (*võib märkida ka mitu põhjust, vajadusel selgitage palun*)

- ☐ keskkonnatingimuste halvenemisest tingitud kalavarude madalseis
- ☐ ülepüügist tingitud kalavarude madalseis
- ☐ vead kalanduse administreerimisel Eestis
- ☐ Eesti astumine Euroopa Liitu
- ☐ esmakokkuostjate hinnapoliitika
- ☐ rannapüük on normaalses olukorras ja kalavarud taastuvad

12. Kuidas Teie arvates muutub rannapüügi olukord järgneva 3-5 aasta jooksul (*selgitage palun oma arvamust*)

- ☐ muutub paremaks
- ☐ ei muutu ja jääb praegusele tasemele
- ☐ rannapüük kutseliset kalurite poolt hääbub

13. Teie enda tulevikukavatsused kalapüügiga tegelemisel (*selgitage palun*)

- ☐ jään kutseliseks kaluriks
- ☐ loobun kutselisest kalapüügist, kuid jään tegelema harrastuspüügiga
- ☐ jään pensionile ja tegelen edaspidi ka harrastuspüügiga
- ☐ loobun igasugusest kalapüügist

14. Kui jääte tegelema kutselise kalapüügiga, siis milline muu majandustegevus kalapüügi kõrval pakuks Teile kõige rohkem huvi (*selgitage palun*)

- ☐ kalaturism – kalastusvõimaluste pakkumine turistidele
- ☐ kalasaagi (väike)töötlemine oma perega ja selle realiseerimine kaubandusettevõtetele
- ☐ põllumajandus

- ☐ mingi muu majandustegevus

.....
.....

15. Kuidas hindate olukorda kalasadamatega, mida Teie kasutate ja, kui see Teid ei rahulda, siis mida oleks esmajoones vaja teha

.....
.....

16. Milline ametkond või organisatsioon peaks Teie arvates korraldama rannapüüki regionaalsel tasandil

- ☐ maakond
☐ omavalitsus
☐ kohalik kalurite ühendus
☐ praegune rannapüügi korraldus rahuldab ja seda pole vaja muuta

.....
.....

17. Kas peate õigeks praegust harrastuspüügi reguleerimise korda, kui ei siis millised ettepanekud?

.....
.....

18. Kas vajate täiendkoolitust või ümberõpet (*millist, kes peaks korraldama ning finantseerima ning kus peaks toimuma*)

.....
.....

19. Kas probleem hüljeste ja kormoranidega on terav ja kui, siis kuidas seda leevendada ja kes peaks sellega tegelema (*teie ettepanekud probleemi lahendamiseks*)

.....
.....

20. Kas peate vajalikuks kalavarude rikastamist ja kui, siis kes peaks tegelema kalavarude taastootmisega küsimustega (*põhjendage palun lühidalt*)

.....
.....

Vastamise kuupäev: ”.....”” 2006.a.

Suur tänu!

2. Küsitluse tulemused

A. Üldküsimumused

1., 2., ja 3. Nimi, elukoht ja kontaktandmed

Vastanuid Saaremaalt: Saadetud 70, tagasi saadud 30 ehk 42%

Vastanuid Hiiumaalt: Saadetud 45, tagasi saadud 22 ehk 48%

Vastanuid Läänemaalt:Saadetud 65,tagasi saadud 24 ehk 63%

Nagu eelpool kirjutatud sai, saadeti välja 180 küsitluslehte, millest tagasi laekus 76, ehk 42%. Hilisemate vestluste käigus kaluritega selgus, et mõnedel jäi kiri lihtsalt ära saatmata, kuigi oli vastatud.

4. Sadam, kust teostakase püüki

Saaremaa : Orissaare - 23%, Võrkaia - 10%, Papisaare*, Koguva, Veere*, Lalli, Muhu - 7% ja Varese, Kuivastu, Murika, Kuivastu , Kallaste, Küdema*, Triigi , Ranna , Jaagurahu*, Mujaste - 3% vastanuist. 3% vastanuist ei oma mingit sadama kohta.

Hiiumaa : Sarve - 18%, Tärkma - 18%, Orjaku - 14%, Suursadama -14%, Puulaid* - 9%, Värssu, Kärkla, Kõrgessaare - 9%. Kalureid, kes käivad püüdmas ümber Hiiumaa oli 9% ja mittevastanuid 14%.

Läänemaa: Virtsu - 29%, Topu - 29%, Puisse ja Haapsalu - 8% ning Riguldi, Pusku, Rumpo, Növa* ja Saastna - 4%. Mittevastanud oli 4%.

Märkus: * - sadamad, kust tõenäoselt toimub püük valdavalt väliaspool Väinamerd

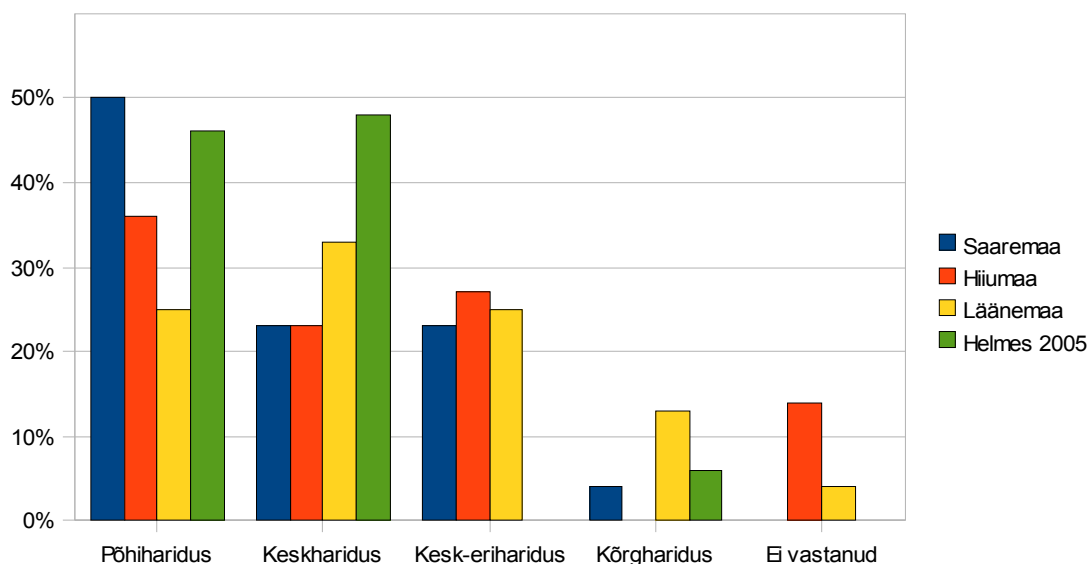
Joonis 1. Väinamere kaart koos enamike kalasadamate ja -lossimiskohtadega

5. Haridustase

	Saaremaa	Hiiumaa	Läänemaa
Põhiharidus	50%	36%	25%
Keskharidus	23%	23%	33%
Kesk-eriharidus	23%	27%	25%
Kõrgharidus	4%	0%	13%
Ei vastanud	0%	14%	4%

Helmeses uurimisel oli kogu Eestis rannapüügiga tegelevate inimeste haridustase järgmine (Helmes, 2005):

Põhiharidus	46%
Keskharidus	48%
Kõrgharidus	6%

Joonis 2. Kutseliste kalurite haridustase

2005. aasta uuringus on kesk ja kesk-eri haridus kokkupanuna esitatud. Enamus vastanuist väinamere rannakalurkonnast on kas põhi- või keskharidusega

6. Kas omate kutselise kaluri tunnistust, millist ?

Hiiumaal : 100% omavad

Saaremaal : 83% omavad , 10% ei oma ja 7% ei vasta

Läänemaal : 83% omavad , 17% ei oma

Praeguseks ajahetkeks on kindlasti need arvud Saaremaa ja Läänemaa puhul juba muutunud kuna 2008 aasta 1. jaanuarist peab rannakalur olema atesteeritud Rannakalur 2 kutsestandardile vastavalt.

7. Kalapüügialane haridus: - kool, kursus (selle lõpetamise aasta), diplom, praktik

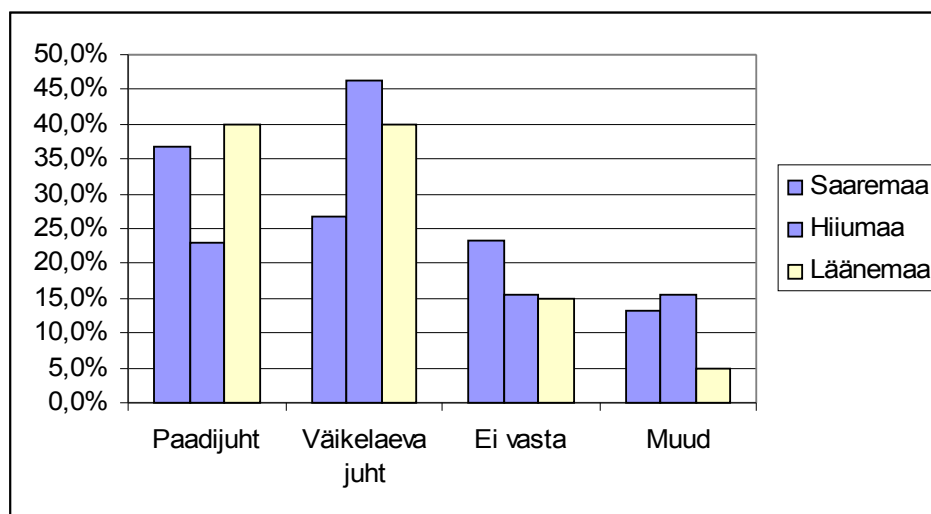
	Saaremaa	Hiiumaa	Läänemaa
Kogemus	16%	18%	8%
Kool	10%	13%	12%
Kursus	36%	50%	58%
Diplom	23%	13%	0%
Praktik	23%	18%	0%
Puudub	16%	18%	25%

et vastaja võis anda mitu vastust, siis on protsentide summa 100-st suurem

Antud vastuste puhul olid kalurid ära märkinud mitu vastuse varianti. Kui kalur on läbinud kursuse või lõpetanud kooli, siis tihti ei olnud märgitud vastuse variantidesse diplomit. Küsitluses on arvestatud kõiki variante. Näiteks kui vastuses on kirjas kursus, sai märgitud see kursuse alla, kuna kindlalt ei saa väita, et ka diplom oleks saadud. Kui oli ka lisatud diplom, arvati see kalur diplomi saanute hulka.

Hiiumaal ja Läänemaal on kalurid olnud usinad kursustel käijad. See võib tingitud olla ka nendes maakondades toimivatest kalurite liitude aktiivsusest. Helmese uuringus oli 44% kaluritest läbinud mingi kalandus- või merendusala koolituse ja 31% ei oma mingit kalanduse ega merenduse alast haridust. Käesolevas uuringus selgus, et 21% rannakaluritest ei oma kalandus- ega ka merendusala haridust.

8. Millist paadijuhtimise õigust omate

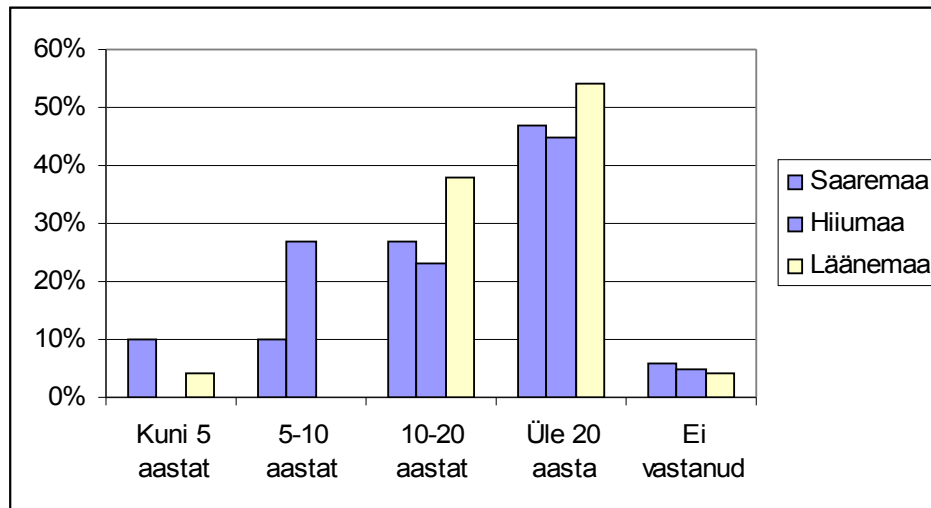

Joonis 3. Kutseliste kalurite paadijuhtimise õigus

Tegelikult omavad paljud kalurid mitut paadijuhtimise õigust tõendavat dokumenti ja joonisel 3 koostamisel on arvesse võetud kõige kõrgema kvalifikatsiooniga paadijuhtimise luba. Tuleb ka arvestada, et kuni 8 HJ mootoriga paadiga ja aerupaadiga ei ole luba üldse nõutav.

9. Kaluristaaz kutselise kalurina (aastat)

	Saaremaa	Hiiumaa	Läänemaa
Kuni 5 aastat	10%	0%	4%
5-10 aastat	10%	27%	0%
10-20 aastat	27%	23%	38%
Üle 20 aasta	47%	45%	54%
Ei vastanud	6%	5%	4%

Joonis 4. Kutseliste kalurite kaluristaaz

Kõigis kolmes maakonnas on ligi pooled kutselised kalurid tegelenud rannapüügiga veel enne EV taasiseseisvumist, s.t. endistes kalurikolhoosides. Nende eeliseks on peale kogemuste ka kuni veel praeguse ajani osaliselt säilinud püünismaterjalide ja paatide olemasolu. S.t. neil ei ole senini olnud vajadust märkimisväärselte investeeringute järele.

B. Kutsetegevust puudutavad küsimused

1. Mis on Teie (ettevõtte) ettevõtlusvorm: AS, OÜ, Kalurite Ühistu või FIE

	Saaremaa	Hiiumaa	Läänemaa
FIE	77%	86%	79%
OÜ	3%	9%	13%
Kalurite Ühistu	0%	9%	4%
A/S	0%	0%	0%
Ei vastanud	20%	4%	4%

et vastaja võis anda mitu vastust, siis on protsentide summa 100-st suurem

2. Mis on Teie (FIE / Teie ettevõtte) tegevusalad? Mis on põhitegevusala?(vastavalt registreerimistunnistusele)

	Saaremaa	Hiiumaa	Läänemaa
Kalapüük ja -müük	87%	81%	79%
Põllumajandus	40%	31%	20%
Muu	47%	54%	62%
Ei vastanud	7%	9%	8%

Et vastaja võis anda mitu vastust, siis on protsentide summa 100-st suurem

3. Kui suure osa Teie rahalisest käibest aastas moodustab kalapüügist saadav tulu?

	Saaremaa	Hiiumaa	Läänemaa
Alla 10%	53%	56%	59%
10-30%	20%	18%	21%
30-50%	20%	9%	8%
50-75%	0%	4%	4%
75-90%	0%	0%	0%
üle 90%	0%	4%	4%
Ei vastanud	7%	9%	4%

4. Milline on Teie teised peamised sissetulekuallikad kalapüügi kõrval (nimetage palun kuni 3 sissetulekuallikat ja nende osatähtsus)

	Saaremaa	Hiiumaa	Läänemaa
Palgatöötaja	20%	36%	25%
Põllumajandus	20%	18%	12%
Pension	43%	22%	29%
Muu	23%	72%	58%

Ei vastanud	4%	9%	0%
-------------	----	----	----

Et vastaja võis anda mitu vastust, siis on protsentide summa 100-st suurem

5. Kas Te tegutsete üksi (sh. ka ainult oma pere jõududega) või kasutate palgatöötajaid (sh kasutate hooajalist lisatööjõudu väljastpoolt oma perekonda)? ja kui, siis kui mitu inimkuud 2005.a.?

	Saaremaa	Hiiumaa	Läänemaa
Üksi	83%	82%	83%
Kasutan palgatöölisi	13%	14%	13%
Ei vastanud	4%	14%	4%

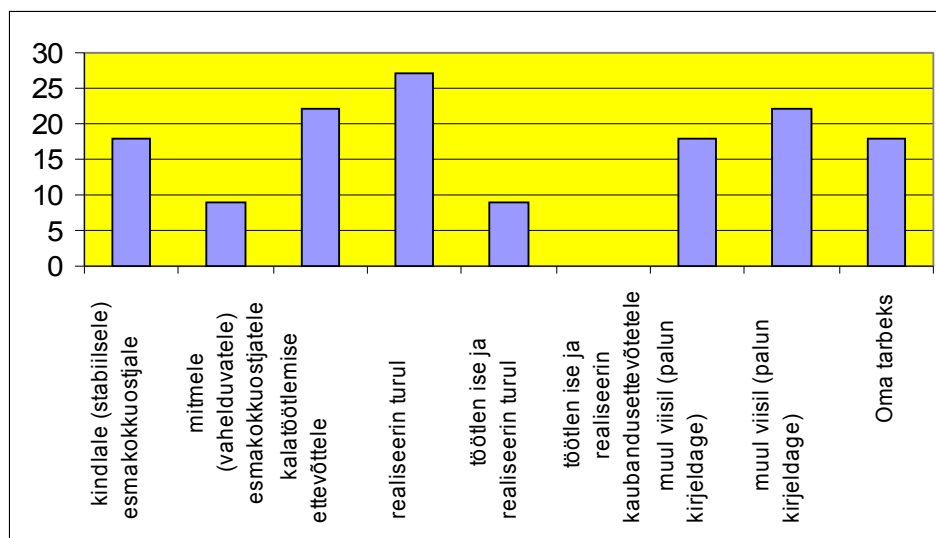
Märkus: on ka üks vastus Hiiumaalt: meie pere tegutseb rannapüügiga juba 1830 aastast!

6. Kui mitu töökorras kalapaati / kalalaeva Teie ettevõtte (FIE) kasutuses praegu on ja kas olete alus(t)e omanik?

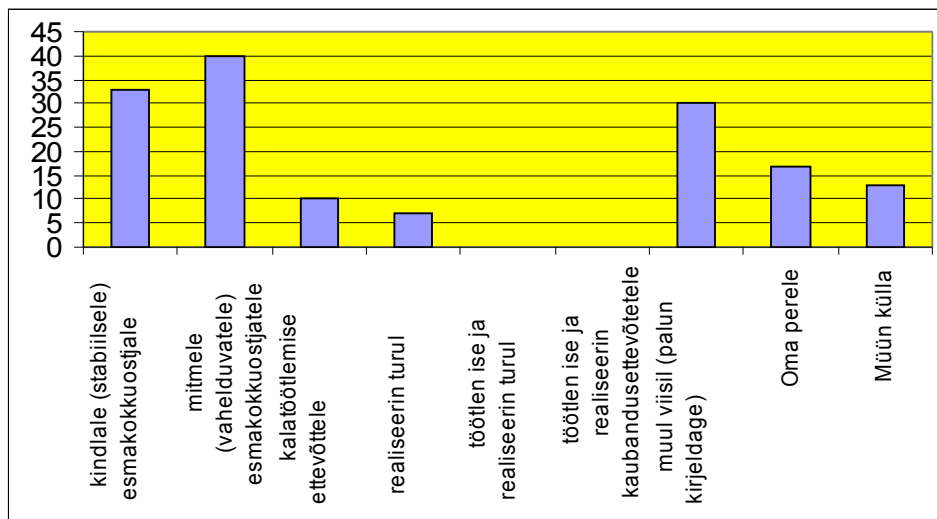
	Saaremaa	Hiiumaa	Läänemaa
1 Paat	47%	45%	42%
2 Paati	43%	18%	29%
3 Paati	7%	14%	13%
Muud	3%	23%	16%

7. Kuhu Te realiseerite oma püütud kala / kalatoodangu?

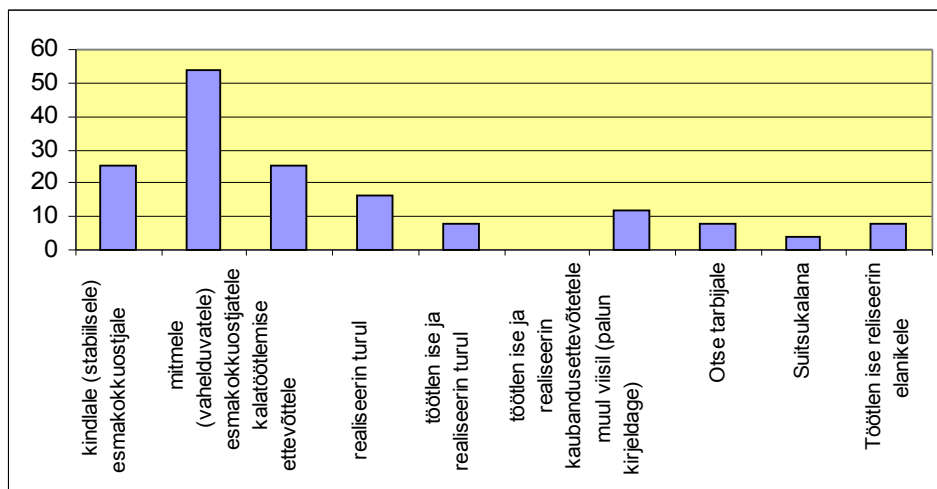
Hiiumaa

Saaremaa

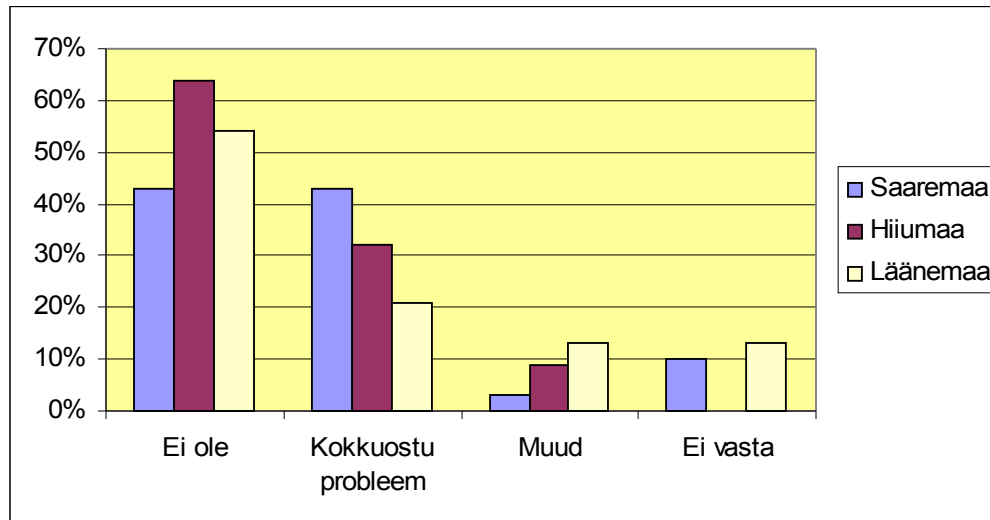

Läänemaa

Joonis 3. Püütud kala realiseerimisviisid maakonniti

8. Kas Teil on probleeme püütud kala realiseerimisega, kui siis milliseid:

Joonis 4. Probleemid püütud kala realiseerimisel maakonniti
 (Et vastaja võis anda mitu vastust, siis on protsentide summa 100-st suurem)

Hiiumaal on suvel probleemiks lest. Küsiti, et miks ei tohi kalur otse anda kala turule vaid peab andma kokkuostjale/vahendajale? Läänemaal probleemiks see, et kui on palju kala, siis esmatöötlemine on raske – puuduvad vahendid ja ruumid. Samuti mängib hind väga olulist rolli. Paljude rannakalurite jaoks on kokkuostupunktid ja kalatööstused liiga kaugel. Väga tõsiseks probleemiks on esmane kalatöötlemine mis on liiga keeruliseks aetud (tervisekaitse nõuete täitmine).

9. Kas kuulute mingisugusesse kalandusega või ettevõtlusega seotud liitu või organisatsiooni (kui, siis nimetage palun):

Saaremaa:

Saaremaa Kalurite Ühing	17%
Orissaare Klurite Ühing	3%
Ei kuulu	67%
Ei vastanud	13%

Üks vastaja märkis, et on "pealtvaataja"

Läänemaa:

Läänemaa Kalurite Liit	79%
Rannakaluri selts Topu	17%
Ei kuulu	4%
Ei vastanud	8%

Hiiumaa:

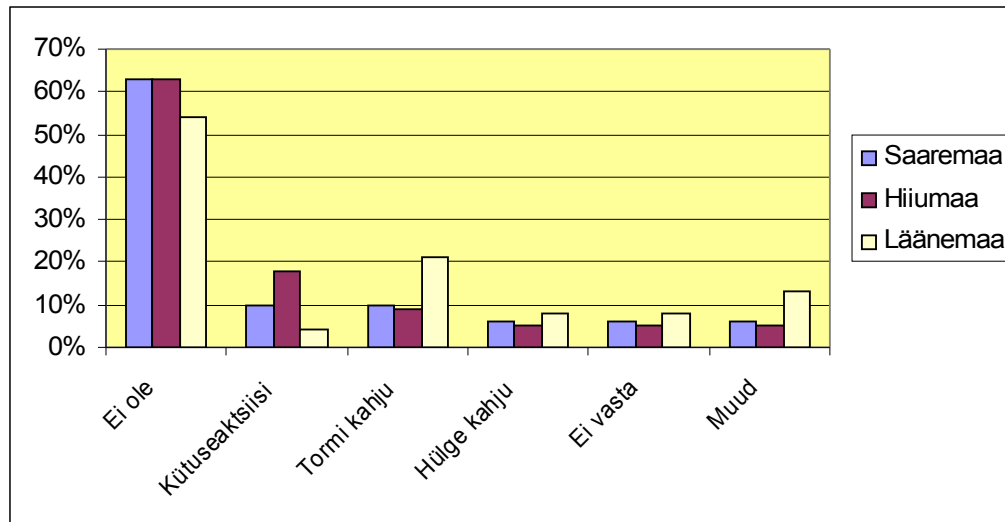
Hiiumaa Kalurite Ühing	77%
Kalurite liit	13%
Ei kuulu	18%

Ei vastanud

4%

et vastaja võis anda mitu vastust, siis on protsentide summa 100-st suurem

10. Kas olete viimase 3 aasta jooksul taotlenud mingisuguseid toetusi(kui jah, siis milliseid, taotluse edukus)

Joonis 5. Toetuste taotlemine 2004-2006

Tegelikult oli siiani FIE-st rannakaluril mingist struktuurfondist taotluse saamine praktiliselt võimatu, sest nõutavaks omafinantseerimiseks pole olnud raha.

11. Mis on Teie arvates olnud peamiseks põhjuseks rannapüügi praegusele madalseisule (võib märkida ka mitu põhjust, vajadusel selgitage palun)?

Hiiu

- ☐ keskkonnatingimuste halvenemisest tingitud kalavarude madalseis 81%
- ☐ ülepüügist tingitud kalavarude madalseis 22%
- ☐ vead kalanduse administreerimisel Eestis 31%
- ☐ Eesti astumine Euroopa Liitu 18%
- ☐ esmakokkuostjate hinnapoliitika 22%
- ☐ rannapüük on normaalses olukorras ja kalavarud taastuvad 4%

Hiiumaal mainiti ära ka kiisa liigne arvukus. Samuti märgiti ka siin vastuseks, et on liiga palju hülgeid ja kormorane. Kuid leidis ka kalureid kelle on näha paranemise märke.

Kalurid esitasid ka endapoolseid küsimusi:

Kui suur on hapniku sisaldus Läänemeres?

Kui suur on soolsus Läänemeres?

Kui suur on lämmastiku ja fosfori sisaldus Läänemeres?

Kui suur on muude keemiliste ainete sisaldus Läänemeres?

Käina ja Jausa laht pidavat kiiska täis olema (püüti Mai kuus 600kg!)

Saaremaa

- ☐ keskkonnatingimuste halvenemisest tingitud kalavarude madalseis 60%
- ☐ ülepüügist tingitud kalavarude madalseis 33%
- ☐ vead kalanduse administreerimisel Eestis 37%
- ☐ Eesti astumine Euroopa Liitu 7%
- ☐ esmakokkuostjate hinnapoliitika 33%
- ☐ rannapüük on normaalses olukorras ja kalavarud taastuvad 7%

Saaremaa kalurite vastustes märgiti ära, et mõnede ojade ja jõgede suudmed on kinni kasvanud mis takistab kaladel kudema minemast. See aga põhjustavat haugi söögi nappuse. Arvati ka, et ülepüügist tingituna on avameres toiduahel rikutud. Probleemiks arvati see et, suured püügilaevad lasevad väikest kala tonnide kaupa üle parda, mis on vähendanud eriti räime arvukust!

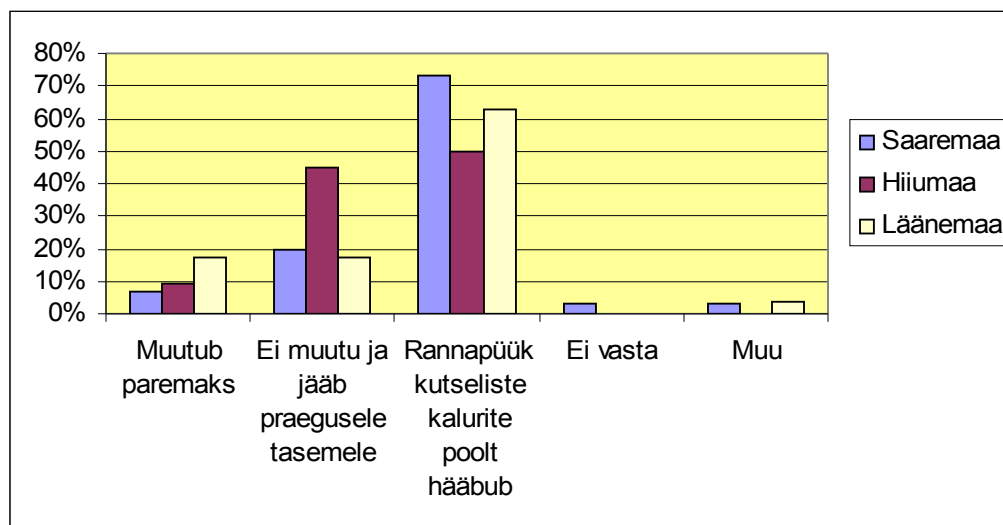
Negatiivsete mõjudena nimetati ka traalpüüki, röövpüüdjaid, aga samuti kormorane ja hülgeid

Läänemaa

- ☐ keskkonnatingimuste halvenemisest tingitud kalavarude madalseis 62%
- ☐ ülepüügist tingitud kalavarude madalseis 16%
- ☐ vead kalanduse administreerimisel Eestis 41%
- ☐ Eesti astumine Euroopa Liitu 0%
- ☐ esmakokkuostjate hinnapoliitika 33%
- ☐ rannapüük on normaalses olukorras ja kalavarud taastuvad 4%

Paljudel juhtudel arvati põhjuseks kormorani ja hüljest. Väinameres kala näljas. Oli ka kalureid kes jätsid vastamata või ei osanud vastata. Kalavarud ei taastu iialgi, kui ei taastata kalade toiteahelat – räime koelmuid.

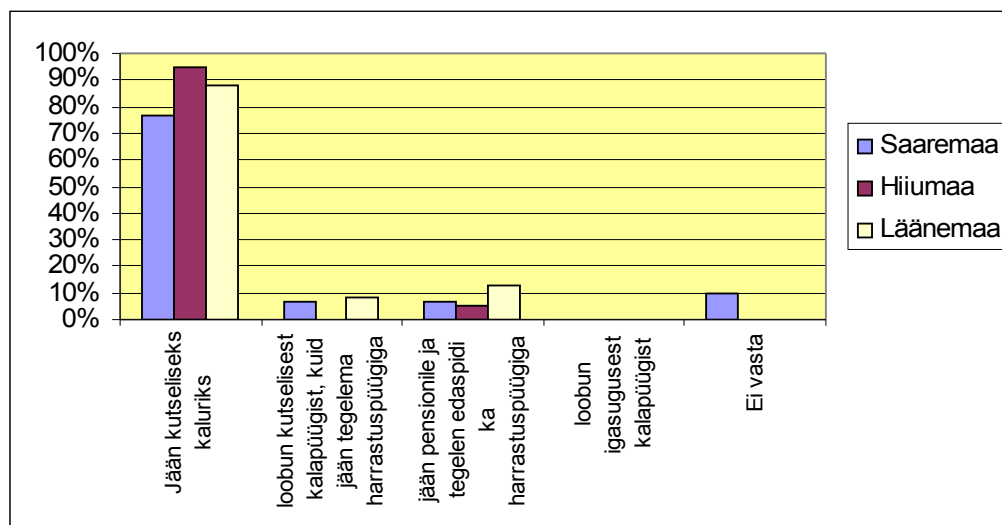
12. Kuidas Teie arvates muutub rannapüügi olukord järgneva 3-5 aasta jooksul (selgitage palun oma arvamust)

Joonis 6. Oodatavad muutused rannapüügis Väinameres

Saaremaal arvati, et kohati on enamus kaluritest pensionärid ning varsti loobuvad just sellepärast kalapüügist. Kui püügikoormust vähendada tasapisi, siis peaks kalavarude seis paremaks muutuma. Soovitati pidada järjepidevust ja talletada endiste rannakalurite tarkust ning kasutada seda ära ka tulevikus. Vastanute arvates pidavat Põllumajandusministeerium kalureid nende varandusliku seisundi järgi lahterdama. Üheks rannakalanduse hääbumise põhjuseks peetakse ka kütuse kõrget hinda ning kala kokkuostu madalat hinda: viimane hind on sama, mis 10 aastat tagasi. Neid muutuseid mis toimusid 1990-ndatel aastatel (kalavarude oluline vähenemine) pole võimalik kiirelt kõrvaldada.

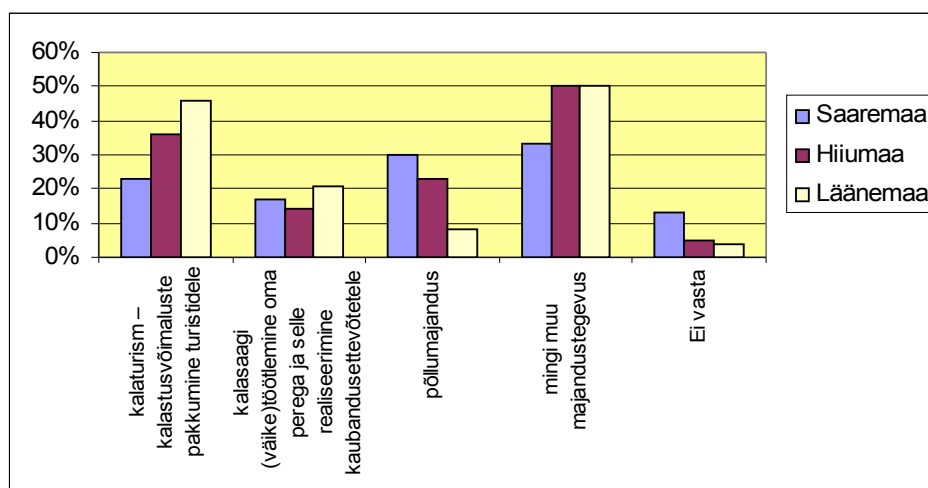
13. Teie enda tulevikukavatsused kalapüügi tegelemisel (selgitage palun)

Joonis 7. Kalurite tulevikukavatsused

Arvati, et jäädakse kutseliseks kaluriks eelkõige seetõttu, et osatakse seda tööd paremini, kui mõnda teist ja see (kutseline kalapüük) meeldib, e. see on harjunud eluviis (elulaad).

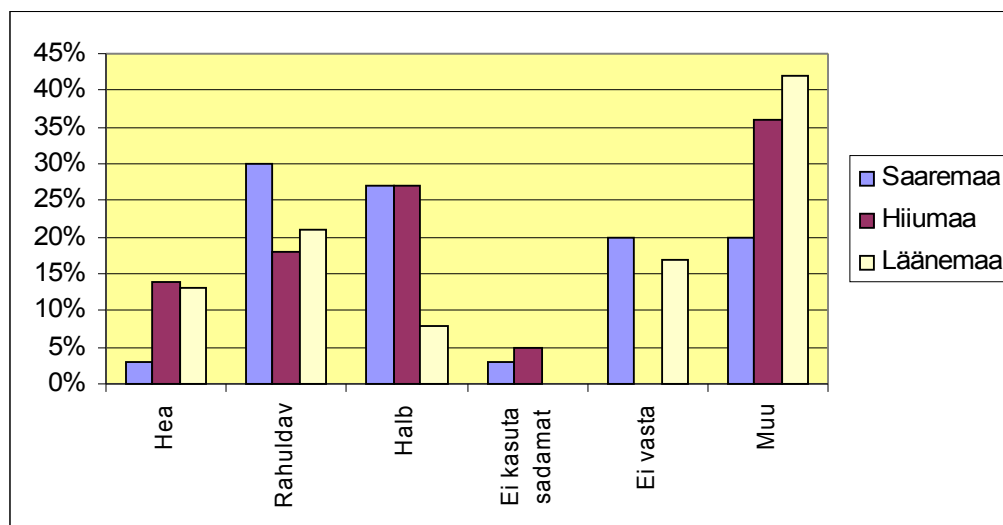
14. Kui jääte tegelema kutselise kalapüügiga, siis milline muu majandustegevus kalapüügi kõrval pakuks Teile kõige rohkem huvi (selgitage palun)

Joonis 8. Pakutud kõrvaltegevused sissetulekute hankimisel

Et vastaja võis anda mitu vastust, siis on protsentide summa 100-st suurem

Läänemaal pakuti välja lisaks veel tavaturismi, pilliroo lõikust, koorikloomade kasvatust ja ka loomingulist tööd. Saarlased pakkusid välja mesindust, kalakasatamist ning suveniiride valmistamist. Huvi pakuvad paljud alad, aga elu teeb oma korrekture.

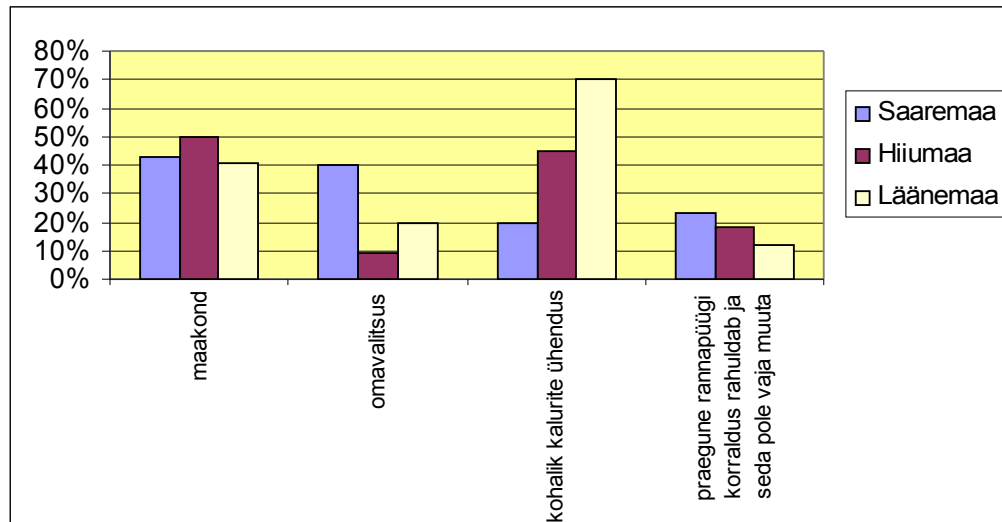
15. Kuidas hindate olukorda kalasadamatega, mida kasutate ja, kui see Teid ei rahulda, siis mida oleks esmajoones vaja teha

Joonis 9. Hinnang kalasadamate ja lossimiskohtade seisundile

Hiiumaal arvati, et vaja oleks uusi lautri kohti ja / või sadamaid. Sadamad on sageli ilma spetsiifilise kalasadama varustusega, nt. puuduvad jää, külmkambrid jne.

Läänemaal arvati et tuleks vanad sadamad renoveerida. Oli ka ilma arvamusega vastajaid.

Saaremaal vajaksid kutselisete kalurite arvates sadamad kõva remonti ja süvendamist. Samuti on seal mõnes (era)sadamas paatidele kehtestatud liiga kõrged sadamamaksud. Loodetakse riigipoolset toetust sadamates elementaarsete olme- ja tehniliste tingimuste loomiseks. Kalasadamad peaksid kuuluma riigi A/S – le. Korrastada tuleks väikesadamaid ja kalasadamaid, s.h. ka mereturismi ja kalaturismi edasiarenguks.

16. Milline ametkond või organisatsioon peaks Teie arvates korraldama rannapüüki regionaalsel tasandil?

Joonis 10. kalurite arvamus kalapüügi korraldamisest regionaalsel tasandil
 Et vastaja võis anda mitu vastust, siis on protsentide summa 100-st suurem

Kõige häirivamaks on kalapüügi korraldamises toimunud pidevad muutused, mis kutsuvad esile ainult stressi! Valdavalt arvatakse, et kalapüüki peaks rohkem korraldama kohalik kalurite ühendus, sest nemad on kõige paremini kursis kohalike kalapüügi võimalustega. Peeti vastuvõetamatuks, et näiteks Läänemaa kalur peab oma asju ajama Kuressaares!

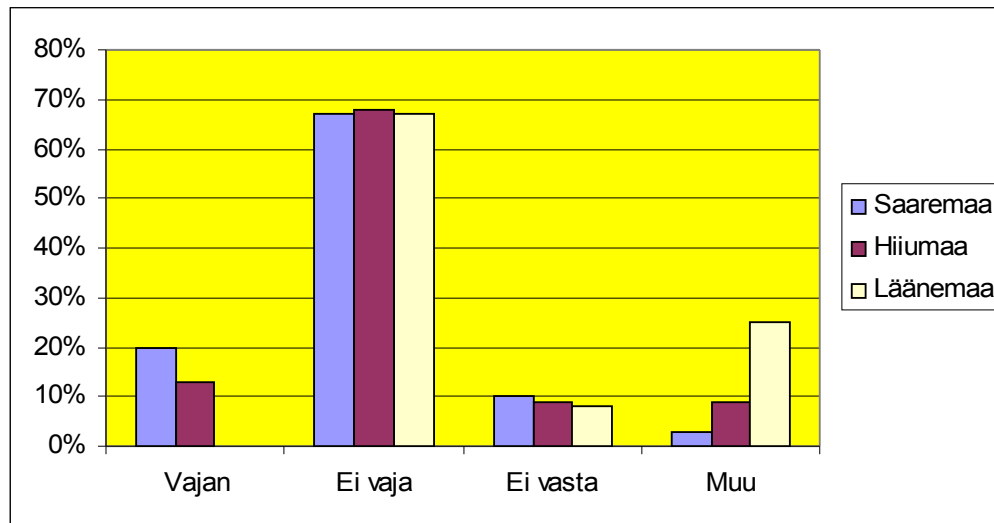
17. Kas peate õigeks praegust harrastuspüügi reguleerimise korda, kui ei siis millised ettepanekud

	Saaremaa	Hiiumaa	Läänemaa
Pean õigeks	47%	26%	29%
Ei pea õigeks	10%	13%	13%
Ei oska öelda	13%	13%	4%
Ei vasta	7%	13%	17%
Muud	23%	35%	37%

Hiiumaalt vastati: et tuleks rohkem pidada lugu vanadest rannaelanike traditsioonidest ja elulaadist. Samuti peaks harrastuspüük olema kontrolli all ning andmed peaksid laekuma. Harrastuspüük peaks olema ilma nakkevõrku kasutamisetä (nakkevõrk on ikkagi kutseline püügivahend). Lisaks on nakkevõrkude lubatavad silmasuurused lastud liiga väikeseks!

Saaremaalt arvati, et kalapüügi reguleerimise kord rannikumeres on ebastabiilne ja asjatundmatu. Tugevdada tuleks kalakaitset, et võidelda röövpüüdjate vastu. Iga inimene, kes elab vallas, mis piirdub merega ja on enim tegutsenud kalurina võiks saada vähemalt 3 võrguga püügiloa. Rohkem otsustusõigust peaks olema omavalitsusel. Võrk ja mõrd on siiski kutselise kaluri püügivahendid, harrastuskalurile jäägu õnged!

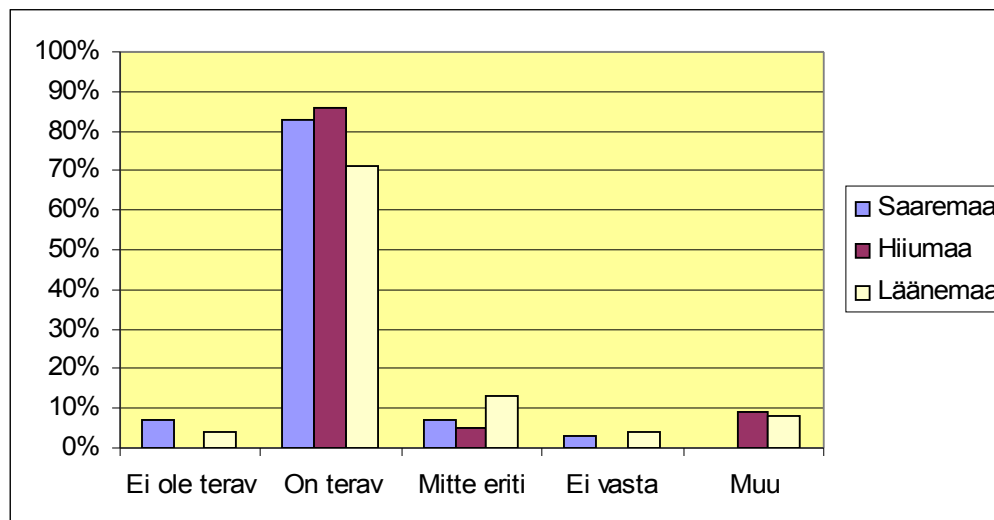
18. Kas vajate täiendkoolitust või ümberõpet (millist, kes peaks korraldama ning finantseerima ning kus peaks toimuma)?

Joonis 11. Kalurite vajadused täiendkoolitusele ja ümberõppele

Kui ümberõpe saab olema vajalik (s.t. ümberkvalifitseerumine), siis eelkõige tuleks anda mere- ja kalaturismi õpet. Finantseerima peaks riik. Aeg-ajalt on vaja ka täiendkoolitust. Kalurid peavad aduma, et tähtis ei ole mitte suured saagid vaid õiglane tasu.

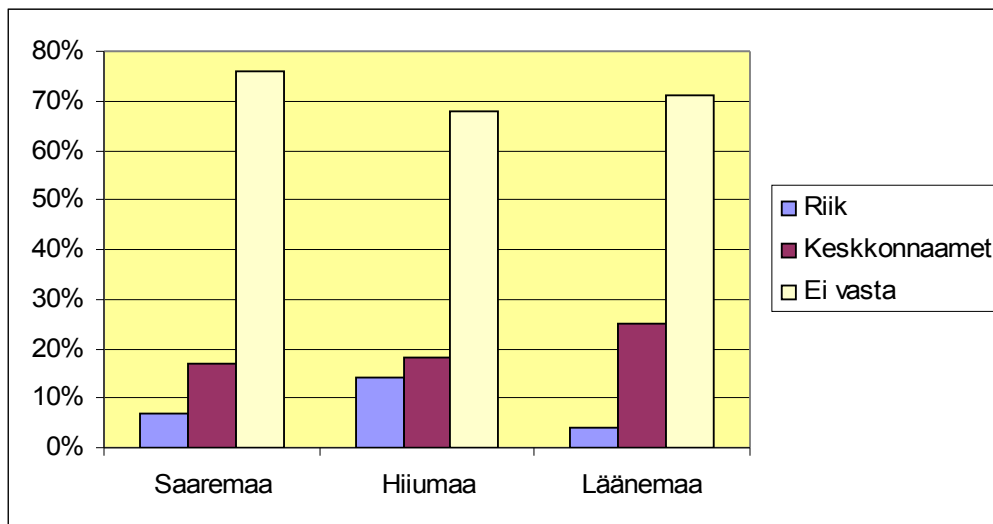
19. Kas probleem hüljeste ja kormoranidega on terav ja kui, siis kuidas seda leevendada ja, kes peaks sellega tegelema (teie ettepanekud probleemi lahendamiseks)?

Joonis 12. Hüljeste ja kormoranide probleemi teravus

Oli ka sellele küsimusele vastamata jätnuid ilmselt põhjusega - kui kalal on ikka normaalsed elutingimused, siis jagub kõigile. Mõni arvamus oli ka, et endist olukorda (kormorane polnud) poleks eriti vaja taastada. Rohkem aga arvasid, et probleemiga oleks

tulnud juba ammu tegeleda. Saarlaste idee poolest tuleks ka lihtsustada hüljeste kahjude kompenseerimist. Praegu on sellega nii palju tegemist, et ei ole mõtet ette võtta. Mõned vastused olid ka, et täna kehtib võrdus: 1 kormoran = 2 rannakalurit (väljapüügil). Hüljeste ja kormoranide tõttu pole võrguga kevadel ja sügisel võimalik mõnda kalaliiki enam püüda. Võrgud lihtsalt lõhutakse eelnimetatute poolt täielikult. Lahendusena pakuti: lubada hülgeid kütida ja augustada pesitsusaladel kormoranide mune (õli pole selleks mõtet raisata)! Kalur kellel on relvakandmise luba võiks hülgeid ja kormorane ka kütida. Hüljestel võiks olla nende kütimiseks kvoot. Püss peaks kogu aeg paadis olema, siis tekib eriti hüljestel kartus püügikohta tulekuks! Leiti, et Väinameres on rikutud looduslik tasakaal! Väikesaartele, kus kormoraanid pesitsevad, tuleks viia nügiseid ja nirke.

Joonis 13. Kes peaks tegelema hüljeste ja kormoranide probleemi lahendamisega
 Paljudel juhtudel jäeti aga sellele küsimusele vastamata.

20. Kas peate vajalikuks kalavarude rikastamist ja kui, siis kes peaks tegelema kalavarude taastootmisega küsimustega (põhjendage palun lühidalt)

Pean vajalikuks

	Saaremaa	Hiiumaa	Läänemaa
Pean õigeks	67%	86%	50%
Ei pea õigeks	0%	0%	4%
Ei oska öelda	3%	5%	4%
Ei vastanud	10%	0%	17%
Muud	20%	9%	25%

Tegelema peaks

	Saaremaa	Hiiumaa	Läänemaa
Riik	20%	36%	17%
Keskkonnaamet	23%	23%	17%
Põllumajandusmin.	10%	5%	12%
Ei vastanud	47%	36%	54%

Saaremaalt pakuti välja, et kalurid ja kalakasvatavad peaksid selles valdkonnas tegema tihedamat koostööd, kui seni. Arvati, et parimaks viisiks kalavarude rikastamisel on piirata kormoranide arvukust, sest muidu söövad kohe asustatud noorkala ära. Ei ole ju mõtet kala taastoota, kui selle kormoranid ära söövad. Oli ka kalureid kelle arvates oleks aeg hakata jälle ogalikke püüdma. Teadlastel tuleks välja selgitada miks Väinameres ei toimu praegu korralikku looduslikku kalade sigimist. Tõstatati ka küsimus, et kuhu lähevad kalurite püügiõiguse maksud? Oli arvamusi, et praegune kalapüügi alane seadusandlus soodustab ülepüüki ja alamöödulise kala väljapüüki.

Hiiumaal on paljud rannikumeres asuvad kalade kudealad roostunud ja kinni kasvanud. Samuti jõgede ja ojade suudmed Hiiumaal vajaksid puhastamist. Eelistatud liigid kalavarude rikastamiseks: siig, forell ja angerjas. Kormoranide poolt hävitatud kalu ei suuda loodus ega ka hiidlased taastada!

Läänemaal on paljud haugi ajaloolised kudealad kunagiste maaparandustöödega kadunud. Kalurid ja kalakasvatavad peaksid selles küsimuses rohkem koostööd tegema, nt. kalamarja kogumisel.